

Statistisch Bulletin

Jaargang 72 | 2016 | 08

25 februari 2016

Inhoud

1. Arbeid en sociale zekerheid	3
Werkloosheid verder gedaald	3
Meer mensen met werk	3
Werkloze beroepsbevolking ¹⁾	4
2. Inkomen en bestedingen	5
Consumentenvertrouwen daalt verder	5
Oordeel over de economie en koopbereidheid verslechtert	5
Consumentenconjunctuuronderzoek ¹⁾	6
3. Internationale handel	7
I. Buitenlandse handel in goederen	7
II. Aandeel wederuitvoer in de Nederlandse export van goederen	7
III. In- en uitvoer van goederen per land	8
IV. In- en uitvoer per goederensoort	9
4. Macro-economie	11
Koerswaarde van aandelen	11
Verklaring van tekens	12
Colofon	12

Meer recente gegevens

Het Statistisch Bulletin biedt cijfers over slechts een beperkt aantal onderwerpen. In onze databank StatLine staan gegevens van alle beschikbaar gekomen CBS-statistieken. U vindt daar ook een overzicht van statistieken waarvan de cijfers de laatste zeven dagen zijn geactualiseerd.

1. Arbeid en sociale zekerheid

Werkloosheid verder gedaald

Het aantal werklozen daalde in de afgelopen drie maanden met gemiddeld 14 duizend per maand. In januari waren er 574 duizend werklozen en was 6,5 procent van de beroepsbevolking werkloos. Het aantal werkenden nam met gemiddeld 6 duizend per maand toe.

UWV: meer WW-uitkeringen vanuit seizoengevoelige sectoren

Bij UWV komt het aantal lopende WW-uitkeringen eind januari 2016 uit op 465 duizend, bijna 19 duizend meer dan in december vorig jaar. In seizoengevoelige sectoren zoals bouwnijverheid, landbouw en uitzendbedrijven nam het aantal uitkeringen relatief het sterkst toe. Ook in januari vorig jaar nam de WW stevig toe ten opzichte van de maand daarvoor. Dat was nog voor de invoering van de Wet werk en zekerheid (Wwz) in juli 2015. Met de invoering daarvan is er een nieuwe WW-systematiek op basis van inkomstenverrekening die een structureel verhogend effect heeft op het aantal lopende WW-uitkeringen.

Daling werkloosheid

De werkloosheid onder 25- tot 45-jarigen is sinds januari 2014 vrijwel voortdurend gedaald. Deze bedroeg 4,9 procent van de beroepsbevolking in januari 2016 tegen 5,4 procent drie maanden eerder. Ook onder jongeren begon de werkloosheid in 2014 af te nemen, al daalde deze niet continu. Sinds 2015 fluctueert de jeugdwerkloosheid rond de 11 à 11,5 procent, en ligt daarmee duidelijk lager dan in januari 2014.

Bij 45-plussers bleef een daling van de werkloosheid in eerste instantie uit. Maar deze is in de afgelopen drie maanden gedaald. In de periode oktober-januari ging de werkloosheid onder 45-plussers van 6,6 naar 6,2 procent.

Zowel minder werkloosheid onder mannen als vrouwen

In de periode oktober-januari is voor mannen en vrouwen het werkloosheidspercentage in vrijwel gelijke mate afgenomen. In januari was 6,9 procent van de vrouwen in de beroepsbevolking werkloos en 6,1 procent van de mannen. Vooral vrouwen van 25 tot 45 jaar zijn vaker werkloos dan hun mannelijke leeftijdsgenoten.

Meer mensen met werk

In Nederland wonen 12,7 miljoen mensen van 15 tot 75 jaar van wie er 8,3 miljoen betaald werk hadden in januari. Het gaat hierbij om 4,5 miljoen mannen en 3,8 miljoen vrouwen. Sinds oktober 2015 zijn er 18 duizend werkenden bijgekomen. Deze toename komt geheel voor rekening van 45-plussers. Van de 8,3 miljoen mensen met betaald werk, hebben er ongeveer negen van de tien een baan van 12 uur of meer per week.

De overige 4,4 miljoen mensen van 15 tot 75 jaar hebben geen betaald werk. Het gaat om 574 duizend werklozen en 3,8 miljoen mensen die niet op zoek of niet direct beschikbaar voor werk zijn. In deze laatste groep zijn vrouwen met 2,2 miljoen oververtegenwoordigd.

UWV: meer uitkeringen aan jongeren en ouderen dan een jaar geleden

Vergeleken met januari vorig jaar telt UWV 1,6 procent meer lopende WW-uitkeringen. Onder jongeren tot 25 jaar en 55-plussers nam het aantal uitkeringen met een plus van 8,8 procent relatief het meest toe. Naar sector bekeken steeg het aantal uitkeringen relatief het sterkst vanuit de sectoren grootwinkelbedrijf (+14,8 procent), vervoer&opslag (+11,6 procent) en onderwijs (+9,7 procent). Veel minder uitkeringen dan vorig jaar kwamen er vanuit de bouwbedrijven (-18,9 procent).

Werkloze beroepsbevolking¹⁾

(04)

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
	x 1 000											
2003	375	394	398	378	378	398	369	388	411	415	432	407
2004	470	480	490	476	467	478	431	443	459	467	473	458
2005	512	535	536	505	496	491	452	461	476	478	475	446
2006	478	492	479	436	428	410	376	379	393	398	399	360
2007	405	422	397	359	356	342	325	321	339	344	340	306
2008	355	353	344	325	321	313	283	281	312	315	316	296
2009	349	371	373	370	367	367	361	368	404	410	424	409
2010	467	475	470	442	433	427	410	406	429	425	431	408
2011	454	459	441	420	416	400	401	398	442	458	476	447
2012	511	514	513	511	498	490	495	486	530	539	555	548
2013	615	634	645	634	630	635	642	637	675	679	676	660
2014	716	730	717	694	670	641	626	604	630	634	635	619
2015	674	664	653	635	614	595	580	570	608	617	591	565
2016	603											
Verandering t.o.v. een jaar eerder												
2004	96	86	92	98	89	80	62	55	48	52	41	51
2005	42	55	46	28	29	13	21	18	17	10	2	-12
2006	-34	-43	-58	-68	-68	-81	-76	-82	-83	-79	-77	-85
2007	-74	-70	-82	-78	-72	-68	-51	-57	-53	-55	-59	-54
2008	-50	-70	-52	-34	-35	-29	-43	-40	-28	-29	-24	-10
2009	-5	18	28	45	46	54	79	87	92	95	108	113
2010	117	104	97	72	67	60	49	38	25	15	7	-1
2011	-13	-16	-29	-22	-17	-27	-9	-8	12	32	45	39
2012	57	54	72	91	82	89	94	88	89	82	79	101
2013	104	120	133	123	132	145	148	151	144	140	121	113
2014	101	97	71	59	39	7	-17	-33	-45	-46	-41	-41
2015	-42	-66	-64	-59	-56	-46	-46	-34	-22	-17	-44	-55
2016	-71											
Na verwijdering van seizoeninvloeden												
2003	348	356	368	380	388	394	403	408	413	422	430	439
2004	443	445	455	471	476	478	467	464	465	472	473	486
2005	488	499	499	499	500	491	490	485	484	484	479	476
2006	459	455	444	432	430	413	411	402	398	397	396	388
2007	382	380	364	356	355	349	358	349	347	343	339	334
2008	331	314	312	318	320	319	315	310	316	314	315	321
2009	326	334	342	361	367	374	391	398	408	412	423	434
2010	444	443	440	432	434	434	438	437	433	429	431	433
2011	430	425	413	411	414	409	425	427	442	458	474	473
2012	486	482	487	502	501	502	518	517	530	539	554	572
2013	589	601	619	625	632	648	666	670	675	680	677	687
2014	691	699	692	684	672	656	648	637	630	632	635	643
2015	645	633	626	625	617	611	603	604	609	616	596	588
2016	574											

¹⁾ Werkloze beroepsbevolking van 15-74 jaar.

2. Inkomen en bestedingen

Consumentenvertrouwen daalt verder

De stemming onder consumenten is in februari verder gedaald. Het consumentenvertrouwen daalde 5 punten en komt uit op -1. Zowel het oordeel over het economisch klimaat als de koopbereidheid verslechterde. Voor het eerst in bijna een jaar is het consumentenvertrouwen negatief.

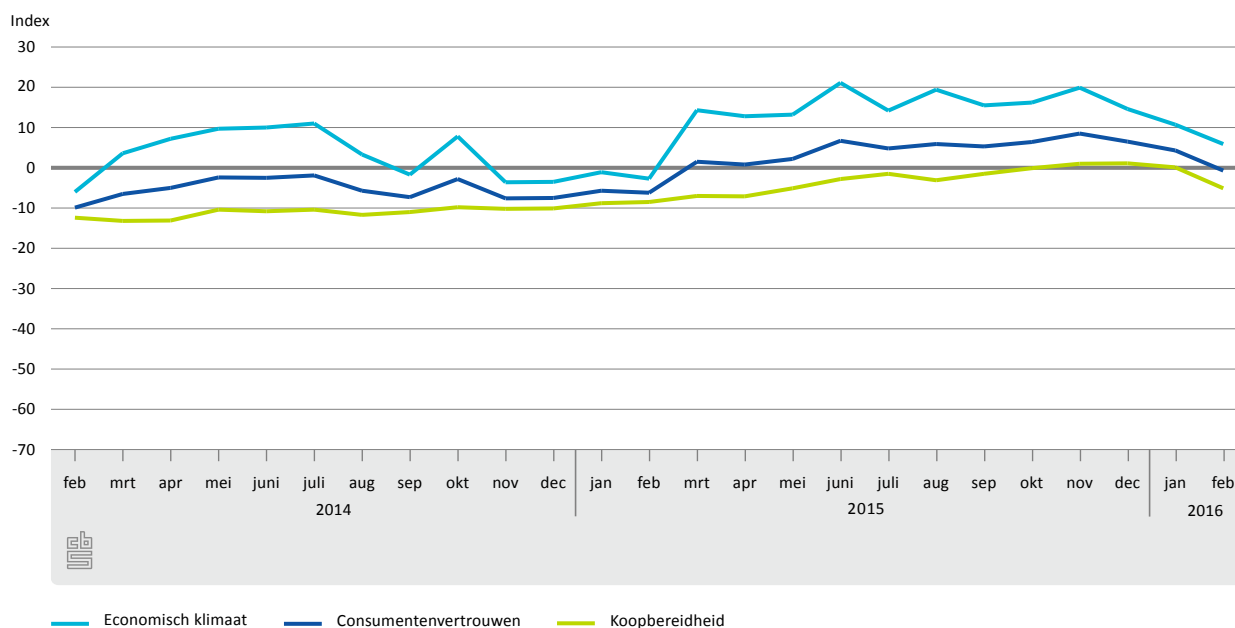
Met -1 ligt het consumentenvertrouwen in februari boven het gemiddelde over de afgelopen twintig jaar (-8). Het vertrouwen bereikte in april 2000 de hoogste stand ooit (27). Het dieptepunt werd bereikt in februari 2013 (-44).

Oordeel over de economie en koopbereidheid verslechtert

Consumenten oordelen in februari minder positief over de economie dan in januari. De deelindicator Economisch klimaat komt uit op 6, tegen 11 in januari. Vooral het oordeel over de komende 12 maanden verslechtert aanzienlijk. Het oordeel over de afgelopen 12 maanden verslechtert ook licht.

De koopbereidheid neemt ook af in februari. Deze deelindicator van het consumentenvertrouwen komt uit op -5, tegen 0 in januari. De daling is deels te wijten aan een verslechtering van het oordeel over de financiële situatie in de komende 12 maanden. Ook vinden consumenten de tijd minder gunstig voor het doen van grote aankopen.

Consumentenvertrouwen, economisch klimaat en koopbereidheid (seizoengecorrigeerd)

Consumentenconjunctuuronderzoek¹⁾

(04)

	Jan	Febr	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Index van consumentenvertrouwen²⁾												
2003	-36	-39	-38	-38	-36	-36	-40	-33	-33	-33	-30	-29
2004	-32	-24	-27	-26	-28	-25	-21	-19	-21	-24	-26	-29
2005	-26	-23	-22	-16	-22	-26	-23	-27	-26	-22	-19	-16
2006	-14	-14	-9	-6	-3	5	2	4	7	8	6	8
2007	13	11	10	12	13	17	14	14	0	-1	-3	-3
2008	-5	-10	-10	-12	-17	-21	-32	-27	-23	-26	-29	-28
2009	-30	-30	-34	-28	-23	-24	-24	-16	-16	-19	-14	-11
2010	-10	-13	-13	-15	-17	-18	-14	-10	-13	-9	-7	-14
2011	-7	-5	-8	-10	-11	-12	-12	-21	-30	-34	-32	-37
2012	-37	-36	-39	-32	-38	-40	-32	-32	-30	-33	-38	-39
2013	-36	-44	-41	-35	-32	-36	-37	-32	-32	-26	-18	-17
2014	-12	-10	-6	-5	-2	-3	-2	-6	-7	-3	-8	-7
2015	-6	-6	2	1	2	7	5	6	5	6	9	6
2016	4	-1										
Index van het economisch klimaat²⁾												
2003	-62	-66	-67	-64	-58	-56	-64	-49	-49	-50	-41	-41
2004	-46	-31	-35	-35	-39	-32	-26	-22	-23	-29	-31	-37
2005	-35	-25	-20	-10	-22	-30	-28	-32	-29	-20	-15	-9
2006	-8	-8	-1	6	9	22	15	18	22	26	22	22
2007	28	24	21	22	22	29	22	22	-4	-3	-7	-3
2008	-13	-23	-22	-25	-35	-40	-58	-50	-44	-49	-52	-56
2009	-61	-61	-68	-53	-42	-47	-47	-32	-30	-40	-25	-19
2010	-20	-23	-22	-20	-22	-29	-19	-14	-15	-10	-6	-18
2011	-2	0	-6	-7	-11	-18	-17	-38	-52	-59	-60	-63
2012	-64	-60	-64	-52	-61	-65	-51	-52	-44	-45	-57	-64
2013	-59	-63	-60	-53	-45	-52	-56	-41	-42	-33	-16	-14
2014	-6	-5	4	7	9	9	10	3	-2	8	-4	-4
2015	-1	-3	14	13	13	21	14	19	15	16	20	15
2016	11	6										
Index van de koopbereidheid²⁾												
2003	-19	-20	-20	-21	-21	-22	-24	-23	-23	-22	-22	-20
2004	-23	-20	-22	-20	-20	-19	-19	-17	-19	-22	-22	-25
2005	-21	-22	-23	-20	-22	-23	-20	-24	-25	-24	-21	-20
2006	-18	-17	-15	-13	-11	-7	-6	-6	-3	-3	-5	-2
2007	3	1	3	6	6	9	8	9	2	0	0	-2
2008	0	-1	-2	-3	-5	-8	-15	-11	-9	-11	-13	-10
2009	-9	-9	-11	-11	-10	-9	-8	-6	-7	-5	-6	-6
2010	-4	-7	-7	-12	-13	-10	-10	-8	-12	-9	-8	-12
2011	-11	-8	-9	-12	-11	-8	-9	-10	-15	-17	-13	-20
2012	-18	-20	-22	-19	-23	-23	-19	-20	-20	-25	-25	-23
2013	-20	-32	-28	-23	-24	-25	-25	-26	-25	-22	-19	-19
2014	-16	-12	-13	-13	-10	-11	-10	-11	-11	-10	-10	-10
2015	-9	-8	-7	-7	-5	-3	-1	-3	-2	0	1	1
2016	0	-5										

¹⁾ Dit onderzoek wordt medegefinancierd door de Europese Commissie; netto steekproefaantal is 974 in de maand februari 2016. Voor berekeningswijze van de indexen zie de publicatie Gebruikershandboek Consumentenconjunctuuronderzoek 1972-1992 (SDU/uitgeverij, 1994).

²⁾ Na correctie voor seizoeninvloeden. De seizoencorrectie wordt in januari van elk jaar aangepast. Hierdoor zijn verschillen mogelijk met eerder gepubliceerde uitkomsten.

3. Internationale handel

Internationale handel in goederen

De jaarmutaties in- en uitvoer zijn voor 2015 ten opzichte van 2014 niet meer beschikbaar, omdat ze niet meer vergelijkbaar zijn door een methodebreuk. In 2015 is overgegaan op een vereenvoudigde bedrijfsopgave en een nieuwe definitie van de wederuitvoer. Ook zijn er diverse kwaliteitsverbeteringen van schattingen doorgevoerd. De totale goederenuitvoer zou in 2014 bijna 10 miljard euro lager zijn geweest met methodebreuken. Bij de totale goederenimport gaat het om bijna 9 miljard euro minder. Voor meer informatie zie: <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/internationale-handel/methoden/dataverzameling/overige-dataverzameling/default.htm>

De maandcijfers van de in- en uitvoer worden twee maal per jaar nader vastgesteld. De eerste keer als het desbetreffende kwartaal is afgerond, de tweede maal als het jaar wordt afgesloten. Het desbetreffende jaar wordt normaliter afgesloten in de maand juli van het daaropvolgende jaar. De cijfers over het jaar 2014 zijn inmiddels definitief.

I. Buitenlandse handel in goederen

(03)

	Eenheid	Dec 2013- nov 2014	Dec 2014- nov 2015*	2015*										
				jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov
Invoer	mln euro	382 924	376 625	28 555	28 875	34 196	32 295	31 050	33 403	32 345	29 260	31 839	32 402	31 429
Uitvoer	mln euro	432 326	426 063	33 485	34 123	37 915	35 574	33 993	38 187	36 607	32 010	36 025	36 134	36 145
Handelssaldo	mln euro	49 404	49 437	4 930	5 248	3 718	3 279	2 943	4 784	4 262	2 749	4 187	3 733	4 716
Dekkingspercentage	%	112,9	113,1	117,3	118,2	110,9	110,2	109,5	114,3	113,2	109,4	113,1	111,5	115,0

II. Aandeel wederuitvoer in de Nederlandse export van goederen

(03)

	Eenheid	Dec 2013- nov 2014	Dec 2014- nov 2015*	2015*										
				jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov
Uitvoer	mln euro	432 326	426 063	33 485	34 123	37 915	35 574	33 993	38 187	36 607	32 010	36 025	36 134	36 145
Wederuitvoer	mln euro	195 515	185 878	14 408	15 014	16 823	15 685	14 931	16 091	15 944	14 209	15 698	15 619	15 570
Aandeel	%	45,2	43,6	43,0	44,0	44,4	44,1	43,9	42,1	43,6	44,4	43,6	43,2	43,1

III. In- en uitvoer van goederen per land

(03)

	Invoer		Uitvoer	
	nov 2015*	jan-nov 2015*	nov 2015*	jan-nov 2015*
	mln euro			
Totaal	31 429	345 649	36 145	390 197
Europa	19 188	212 462	28 144	302 800
Europese Unie	16 813	181 768	26 159	281 777
Frankrijk	1 356	14 909	3 034	31 433
België	3 097	33 631	3 651	40 574
Luxemburg	71	698	86	958
Duitsland	5 419	59 501	8 181	90 809
Italië	761	8 158	1 475	16 125
Verenigd Koninkrijk	1 675	19 183	3 367	34 710
Ierland	582	5 042	270	3 163
Denemarken	284	3 199	538	5 168
Griekenland	35	401	176	1 904
Portugal	161	1 710	206	2 364
Spanje	615	6 122	1 061	11 341
Zweden	553	5 645	672	7 114
Finland	290	3 298	374	3 997
Oostenrijk	181	1 980	422	4 590
Malta	2	34	36	257
Estland	24	258	57	669
Letland	35	360	42	442
Litouwen	94	988	74	764
Polen	620	6 681	878	9 339
Tsjechië	425	4 609	627	6 174
Slowakije	122	1 073	134	1 310
Hongarije	157	1 609	281	2 916
Roemenië	135	1 336	195	1 845
Bulgarije	44	487	97	866
Slovenië	34	340	61	627
Cyprus	4	44	24	314
Kroatië	13	148	48	483
Noorwegen	762	11 238	294	3 551
Zwitserland	213	2 100	492	5 268
Turkije	221	2 303	491	4 944
Russische Federatie	965	12 692	409	3 945
Overig Europa	214	2 362	299	3 314
Afrika	807	10 688	1 272	12 734
Amerika	3 688	41 515	2 356	28 688
Verenigde Staten	2 589	29 500	1 346	16 412
Canada	111	1 428	215	2 851
Overig Noord-Amerika	0	1	0	6
Brazilië	341	3 698	271	2 699
Argentinië	93	1 091	54	617
Overig Midden- en Zuid-Amerika	554	5 796	470	6 103
Azië	7 606	78 197	3 933	38 866
Israël	174	1 629	165	1 442
Overig Nabije- en Midden-Oosten	289	3 102	397	4 625
Iran (Islamitische Republiek)	2	28	48	406
Saoedi-Arabië	81	1 277	257	2 490
Koeweit	125	1 725	58	534
India	269	2 816	146	1 761

III. In- en uitvoer van goederen per land (slot)

(03)

	Invoer		Uitvoer	
	nov 2015*	jan-nov 2015*	nov 2015*	jan-nov 2015*
Thailand	185	2 087	91	963
Indonesië	223	2 340	71	630
Maleisië	556	6 008	111	1 025
Singapore	333	3 368	271	3 661
China (Volksrepubliek)	3 154	31 450	810	7 784
Korea (Republiek)	252	2 472	530	3 772
Japan	744	7 569	312	3 188
Taiwan	220	2 388	268	2 600
Hongkong	385	3 481	200	2 054
Overig Azië	613	6 458	195	1 930
Australië, Oceanië en overige gebieden	79	1 242	209	2 460
Overige	60	1 544	229	4 649

IV. In- en uitvoer per goederensoort

(03)

Afdelingen volgens de Standard International Trade Classification	Invoer		Uitvoer	
	nov 2015*	jan-nov 2015*	nov 2015*	jan-nov 2015*
	mln euro			
Totaal	31 429	345 649	36 145	390 197
00 Levende dieren, m.u.v. dieren bedoeld bij afd. 03	83	966	165	1 747
01 Vlees en vleesproducten	411	4 222	730	7 691
02 Zuivelproducten en eieren	286	3 279	625	6 798
03 Vis, schaal- en weekdieren en bereidingen daarvan	195	2 030	258	2 700
04 Granen en graanproducten	369	3 858	206	2 151
05 Groenten en fruit	799	8 726	1 153	13 531
06 Suiker en suikerwerken, honing	81	861	120	1 268
07 Koffie, thee, cacao, specerijen en fabrikaten daarvan	431	4 740	552	5 494
08 Veevoeder, m.u.v. niet gemalen granen	297	3 120	389	4 332
09 Bereide voedingsmiddelen, n.a.g.	192	2 006	550	5 855
11 Dranken	247	2 523	316	3 710
12 Tabak en tabaksfabrikaten	128	1 188	212	1 865
21 Ongelooide huiden en vellen	15	164	30	385
22 Oliehoudende zaden en vruchten	245	2 744	92	1 073
23 Ruwe, synthetische en geregenereerde rubber	25	318	56	604
24 Kurk en hout	94	1 061	43	488
25 Papierstof en papierafval	86	915	67	737
26 Textielvezels, textielafval en lompen	30	310	30	278
27 Natuurlijke meststoffen en ruwe minerale producten	88	937	96	1 136
28 Metaalertsen en metaalafval	225	3 245	320	4 133
29 Andere ruwe dierlijke en plantaardige producten	260	2 849	786	9 390
32 Steenkool, cokes en briketten	159	2 081	75	723
33 Ruwe aardolie en aardolieproducten	3 468	48 081	.	.
34 Aardgas en industriegas	619	8 479	.	.
35 Elektrische energie	80	1 097	83	904
41 Dierlijke oliën en vetten	15	161	16	157
42 Plantaardige oliën en vetten	247	3 059	201	2 443
43 Was; mengsels en bereidingen van oliën en vetten, niet geschikt voor menselijke consumptie n.a.g.	46	442	45	603
51 Organische chemische producten	1 104	13 379	1 386	15 059

IV. In- en uitvoer per goederensoort (slot)

(03)

Afdelingen volgens de Standard International Trade Classification	Invoer		Uitvoer	
	nov 2015*	jan-nov 2015*	nov 2015*	jan-nov 2015*
52 Anorganische chemische producten	185	2 515	285	3 187
53 Kleur-, looi- en verfstoffen	131	1 423	234	2 551
54 Medicinale en farmaceutische producten	1 495	15 794	2 277	22 211
55 Etherische oliën, parfumerieën, zeep- en reinigsmiddelen	305	3 323	399	4 013
56 Kunstmatige meststoffen	64	754	154	1 938
57 Kunststof in primaire vormen	427	4 732	1 094	12 727
58 Werken van kunststof n.a.g.	205	2 278	232	2 572
59 Andere chemische producten, n.a.g.	476	5 224	743	7 911
61 Leder en lederwaren, bereide pelterijen	17	212	24	264
62 Rubberwaren, n.a.g.	268	2 881	257	2 657
63 Kurk- en houtwaren, behalve meubelen	127	1 446	62	700
64 Papier, karton en artikelen	359	4 004	393	4 132
65 Garens, weefsels e.d.	288	3 359	388	4 194
66 Fabrikaten van niet-metaalhoudende mineralen, n.a.g.	235	2 739	214	2 239
67 IJzer en staal	647	7 768	750	8 855
68 Non-ferrometalen	446	5 265	387	4 525
69 Metaalwaren, n.a.g.	601	6 481	659	6 657
71 Generatoren en motoren	443	4 633	438	4 317
72 Gespecialiseerde machines	632	7 033	1 457	14 711
73 Machines voor metaalbewerking	73	773	85	861
74 Diverse machines, n.a.g.	905	10 030	1 082	11 489
75 Kantoor- en automatische gegevensverwerkende machines	2 444	22 321	2 161	21 629
76 Toestellen voor telecommunicatie en voor opnemen en weergeven van beeld en geluid	2 445	22 427	1 864	18 738
77 Elektrische apparaten, n.a.g.	1 585	16 823	1 677	17 294
78 Voertuigen voor wegvervoer	2 052	17 606	1 496	13 889
79 Ander vervoermaterieel	240	2 602	487	5 292
81 Geprefabriceerde bouwwerken, sanitaire artikelen, installaties voor centrale verwarming en verlichtingstoestellen n.a.g.	120	1 366	294	1 815
82 Meubelen en toebehoren, artikelen voor bedden n.a.g.	268	3 043	161	1 760
83 Reisartikelen, handtassen e.d.	98	1 023	92	920
84 Kleding en toebehoren	701	9 063	586	6 568
85 Schoeisel	258	3 212	213	2 567
87 Instrumenten en apparaten voor beroepsuitoefening, wetenschap, n.a.g.	844	8 726	998	10 185
88 Apparaten en benodigdheden voor fotografie, optiek e.d.; uurwerken	246	2 559	254	2 670
89 Diverse fabrikaten, n.a.g.	1 404	14 496	1 686	15 461
93 Boordprovisie en benodigdheden voor schepen en vliegtuigen, vliegtuigen en goederen n.a.g.	10	109	125	1 532
94 Complete fabrieksinstallaties	0	3	2	47
96 Niet in circulatie zijnde munten, behalve gouden munten	0	3	3	30
97 Niet-monetair goud	60	759	72	847

4. Macro-economie

Koerswaarde van aandelen

(05)

	2014	2015				2016	
		dec	sep	okt	nov	dec	jan
	mln euro						
Officiële Markt							
Internationale concerns	200 755	179 082	203 355	205 051	190 156	187 293	
Lokale fondsen	250 937	276 029	301 086	328 874	316 151	308 759	
Waarvan							
financiële instellingen	70 767	76 336	82 321	102 541	99 777	90 321	
niet-financiële instellingen	180 170	199 693	218 765	226 333	216 374	218 439	
Totaal	451 692	455 111	504 441	533 926	506 307	496 052	
Totaal, excl. Royal Dutch Shell	343 591	371 602	410 506	440 897	422 118	416 254	
Beleggingsmaatschappijen	47 011	44 559	47 072	47 429	45 667	43 498	
Vastgoedfondsen	9 751	6 098	6 801	6 397	6 352	6 181	
Overige fondsen ¹⁾	44 132	46 914	48 810	48 590	44 501	38 897	
Alle genoteerde ondernemingen	552 587	552 682	607 123	636 341	602 827	584 628	
Overige markten							
Alle genoteerde ondernemingen	106	116	115	114	111	111	

¹⁾ Maatschappijen die als nagenoeg enig actief aandelen van een andere ter beurze genoteerde onderneming bezitten of aandelen van een onderneming die in het buitenland is gevestigd.

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2015–2016	2015 tot en met 2016
2015/2016	Het gemiddelde over de jaren 2015 tot en met 2016
2015/'16	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2015 en eindigend in 2016
2013/'14–2015/'16	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2013/'14 tot en met 2015/'16

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag

Prepress

Studio BCO, Den Haag

Inlichtingen

Tel. 088 570 7070

Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Internet

www.cbs.nl

Twitter

@statistiekpbs

ISSN 0166-9680

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2016.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits CBS als bron wordt vermeld.